

**”AI eller inte
– det är en invasion
av någons privatliv,
eller deras kropp”**

**En rapport om barns syn
på AI och nudify-verktyg**

@EcpatSverige
Garvargatan 20
112 21 Stockholm
+46 (0)8 598 920 00
info@ecpat.se
www.ecpat.se
www.dittecpat.se
www.ecpat.se/hotline
www.ecpat.se/vuxenstod
Ecpat Sverige, 2026

Författare Ecpat Sverige

Karin Heimdahl Vepsä, utredare
Jonas Karlsson, utredare

Layout

Pär Carlsson, grafisk formgivare

Bilderna i denna rapport är genrebilder och personerna på bild har ingen koppling till innehållet eller citaten i rapporten.

Foto: iStock.com/Ecpat Sverige

Ecpat Sverige

Ecpat är en barnrättsorganisation som arbetar mot sexuell exploatering av barn. Det gör vi på flera sätt. Vi sprider kunskap om brottsligheten och förebygger att barn och unga utsätts. Vi arbetar med opinionsbildning och påverkansarbete mot makthavare och vi samarbetar med myndigheter, företag och andra organisationer. Vi driver även Ecpat Hotline – en webbaserad anmälnings-sida, Ecpat Vuxenstöd samt Ditt Ecpat, där barn och unga kan få hjälp, stöd och kunskap om nakenbilder, sexuella kränkningar, hot och övergrepp på eller utanför nätet. Ecpat Sverige ingår i ett globalt Ecpatnätverk med 141 organisationer i 113 länder.

Innehåll

Förord	5
Inledning	6
Juridik	8
Den straffrättsliga hanteringen	8
Reglering av plattformars ansvar, tillsyn och rättsprocesser	9
Så här har vi gjort	11
Vad är barns erfarenheter?	12
Vad tänker barnen om nudify-verktyg?	14
“Antalet fall ökar väldigt snabbt just nu”	
– Intervju med Ecpats rådgivare Jessica Kyläkorpi	18
Vinjetterna	20
Melkers berättelse - Klasschatten	22
Åkes berättelse - Skolkatalogen	24
Nouras berättelse - TikTok	26
Sandys berättelse - Hämnden	28
Är det okej att göra nakenbilder med AI	
om bilden inte delas vidare?	30
Borde nudify-verktygen vara lagliga?	31
“Många kanske inte vet att vi finns och	
vad vi kan hjälpa till med”	
– Intervju med Ecpats analytiker Thomas Andersson	32
Diskussion	34
Ecpats krav	36
Referenser	37

Förord

VI SER EN ÖKNING AV KONTAKTER till Ecpats stödverksamhet från barn som utsatts för spridning av nakenbilder och filmer som skapats med hjälp av AI, så kallade nudify-verktyg.

Rapporten visar att det fortfarande är relativt få barn i Sverige som utsatts. Däremot är kännetecknet om nudify-verktyg utbredd. Många barn och unga vet vad de är, hur de används och vilka konsekvenser de kan få. Barnen beskriver en frustration över hur nudify-tekniken överträder deras moraliska gränser. Den nya tekniken hotar deras digitala arenor, det vill säga de platser där de umgås, utvecklas och deltar i det demokratiska samtalet, och gör dessa mindre trygga.

Barnens hållning är tydlig. De tar avstånd från användningen av nudify-verktyg och många anser att den här typen av appar borde förbjudas. Där ny teknik annars ofta möts av nyfikenhet och en vilja att testa nytt, möter nudify-verktygen istället barnens motstånd.

En annan viktig iakttagelse är att barn i allt högre grad vänder sig till vuxenvärlden. Det är en utveckling vi sett i våra senaste undersökningar. Barnen uttrycker en tydlig förväntan på stöd, ansvar och handling och en ökad tilltro till att vuxna

faktiskt kan göra skillnad. Det är en utveckling som förpliktigar.

Den här rapporten bygger på barns egna erfarenheter, reflektioner och samtal. Deras röster ger oss inte bara en bild av nuläget, utan också en riktning framåt.

Avslutningsvis vill jag rikta ett varmt tack till alla barn som har deltagit och som har delat med sig av sina erfarenheter, tankar och sin tid, och som också har varit med och format undersökningen och bidragit med berättelser. Utan er hade denna rapport inte varit möjlig.

Anna Karin Hildingson Boqvist
Generalsekreterare Ecpat Sverige

Inledning

“You start feeling that you would like to tear off your own face just to become anonymous. Just peel it off and start again. Peel off the shame. You think about your future and you start to feel hopeless. This will always be out there to haunt you. Your children may one day grow up and see it. It could follow you to new jobs, new towns or cities, and you will have to explain, over and over again, that it isn’t really you in the video, while always wondering whether or not they believe you, whether people still harbour doubts.”¹ (Laura Bates, författare, beskriver upplevelsen av att se en AI-skapad nakenbild av sig själv.)

MANIPULERADE NAKENBILDER ÄR inte ett nytt fenomen – de har på olika sätt existerat sedan fotografins födelse. Under ett projekt 2022 träffade Ecpat barn som blivit uthängda på exposekonton med manipulerade bilder.² Uthängningarna ledde till oönskade kontaktförsök och till att personer försökte förmå barnen att skicka fler nakenbilder. Barnen blev utsatta för kränkande kommentarer, mordhot och hot om våldtäkter och de blev även beskjutna med soft air guns. Deras familjer fick fyrverkerier kastade efter sig och placerade i sina brevlådor. Denna utsatthet pågick under lång tid efter uthängningarna.

Att manipulera fotografier på dessa sätt har tidigare krävt både tekniskt kunnande och ekonomiska resurser. Sedan 2017 har dock så kallade nudify-verktyg kunnat omvandla vardagliga bilder av en person till nakna eller pornografiska deepfakes. De senaste årens snabba framsteg inom Artificiell Intelligens har bidragit till att göra manipulerade sexuella bilder – och på senare tid även filmer – oerhört mycket mer realistiska, samtidigt som kostnaderna och den tekniska kunskap som krävs för att skapa materialet minskat drastiskt. Även om nudify-verktygen marknadsförs gentemot

¹ Laura Bates (2025), The new age of sexism. How the AI revolution is reinventing misogyny, Simon & Shuster UK Ltd.

² SOU 2022:70, En uppväxt fri från våld, bilaga 5.

³ Internet watch foundation, (2026). AI CSAM report 2026. Insights from the hotline: Developments in AI CSAM.

⁴ Center for countering digital hate, Grok floods X with sexualized images of women and children, 2026-01-22.

⁵ Ecpat Sverige, (2025a). Ecpat i siffror: AI-baserade nudify-appar – ett växande fenomen.

vuxna används de i allt högre utsträckning av barn för att skapa nakenbilder av andra barn.

Deepfakes diskuteras ofta som ett demokratiproblem, med hänvisning till hur de kan användas i desinformations- och påverkanskampanjer. Samtidigt visar studier att 98 procent av alla deepfakes utgörs av naket eller pornografiskt material och en överväldigande majoritet av detta material föreställer flickor eller kvinnor.³ De enskilda brottsoffren är osynliggjorda och kunskapen om hur de påverkas – emotionellt, socialt och karriärmässigt – är fortfarande begränsad.

Det juridiska läget för produktion, konsumtion och spridning är ofta oklart. Brotten tenderar att förminska och är lågprioriterade samtidigt som skillnaderna mellan olika länders lagstiftning är betydande och svåra att överblicka. Det är därför talande att frågan fick bredare uppmärksamhet i Sverige först i samband med att landets vice statsminister utsattes via AI-verktyget Grok i januari

2026. Något som inte fick lika mycket uppmärksamhet var att Grok under samma månad även skapade uppskattningsvis 23 000 nakenbilder av barn.⁴

Under senhösten 2025 mottog vi på Ecpat ett antal kontakter i vår stöddlinje som rörde AI-genererade nakenbilder eller filmer som föreställde barn. Dessa bilder användes för att hota eller pressa barnen att betala pengar eller producera egna nakenbilder med hot om att materialet annars skulle spridas vidare. De barn som vi var i kontakt med upplevde sig mycket utsatta och beskrev en känsla av förnedring till följd av att vanliga bilder av dem använts för att skapa naket eller pornografiskt material.

Mot denna bakgrund beslutade Ecpat att undersöka hur välkända nudify-verktygen är bland barn i Sverige. I december 2025 publicerades en första kortrapport⁵ och under våren 2026 har vi genomfört en enkätundersökning med barn.

Juridik

Den straffrättsliga hanteringen

ATT SKAPA EN NAKENBILD AV ETT BARN under 18 år med hjälp av AI ska som huvudregel enligt svensk rätt bedömas som barnpornografibrott (16 kap 10 a § 1 p brottsbalken, BrB).

Den tekniska utvecklingen har gjort det möjligt att skapa bilder som överträffar det krav på realism som Högsta domstolen utformade i det så kallade Manga-målet (NJA 2012 s. 400).

När det gäller att skapa nakenbilden (eller "skildra barnet" som det uttrycks i lagtexten) krävs inte att gärningspersonen säkert visste att det rörde sig om ett barn. Det räcker med att gärningspersonen varit oaktsam beträffande att det rör sig om ett barn under 18 år för att hen ska kunna dömas för brottet.

All befattning med så kallat barnpornografiskt material är som utgångspunkt brottslig enligt svensk rätt. Samtidigt gör lagen en åtskillnad beroende på om barnet gått igenom puberteten eller inte (16 kap 10 a § 3 st BrB) – det så kallade pubertetsutvecklingsrekvisitet.

Det innebär att om barnet i bilden har nått full pubertetsutveckling, är det endast själva skapandet av bilden eller filmen som räknas som barnpornografibrott. Vad gäller att på olika sätt dela eller sprida materialet, inneha det eller titta på det är det brottsligt endast om det av bilden och omständigheterna runt bilden framgår att det

är ett barn under 18 år. Vad gäller spridning kan gärningen istället utgöra olaga integritetsintrång (4 kap 6 c § BrB). Att inneha eller titta på en sådan bild av ett barn med fullbordad pubertetsutveckling är alltså normalt inte brottsligt. Denna åtskillnad är inte förenlig med barnkonventionen.⁶

Pubertetsutvecklingsrekvisitetet skapar därför en möjlighet att kringgå regleringen om barnpornografibrott. Genom att använda AI kan nakenbilder av barn framställas så att det ser ut som att barnet har genomgått puberteten.

"Spridningen kan bedömas som olaga integritetsintrång men det är inte ett prioriterat brott"

Spridningen kan bedömas som olaga integritetsintrång men det är inte ett prioriterat brott, utreds inte av polisens experter på internetrelaterade sexuella övergrepp mot barn och är inte heller ett brott som framkommer av registerkontroller vid anställning för arbete med barn.

Däremot utgör pubertetsutvecklingsrekvisitetet inte något hinder för att utkräva ansvar av den som skapat den AI-genererade nakenbilden. Det räcker att gärningspersonen är oaktsam i fråga om barnets ålder.

⁶ (se SOU 2020:63 Barnkonventionen och svensk rätt samt FN:s barnrättskommittés rekommendationer till Sverige 2023).

Det leder till att en gärningsperson kan dömas för barnpornografibrott för att ha skapat bilden och för olaga integritetsintrång vid spridning, medan innehavet i sig inte är brottsligt.

I de förhandlingar som nu pågår på EU-nivå om en uppdatering av direktiv 2011/93/EU om bekäm-

pande av sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi behandlas frågan om AI-genererat övergreppsmaterial.

Reglering av plattformars ansvar, tillsyn och rättsprocesser

Samtidigt som denna rapport skrivs pågår en omfattande aktivitet både på EU-nivå och globalt som gäller regleringen av plattformars ansvar för innehållet på och utformningen av sina tjänster. Detta omfattar också AI-verktyg och appar som kan användas för att skapa nakenbilder av barn. Parallellt pågår omfattande tillsynsprocesser där myndigheter använder befintlig lagstiftning för att granska och utkräva ansvar. Därtill driver enskilda och organisationer rättsprocesser för att få företag att följa gällande lagstiftning.

Följande avsnitt ger en översiktlig bild av det rättsliga läget och techföretagens ansvar för de tjänster de utvecklar och erbjuder. Fokus kommer att ligga på utvecklingen på EU-nivå som utifrån den gemensamma marknaden är av särskild betydelse även för Sverige.

Av särskilt intresse är dataskyddsförordningen 2016/679/EU (GDPR), förordningen om digitala tjänster 2022/2065/EU (DSA) och AI-förordningen 2024/1689/EU. För att upptäcka och ta bort AI-genererat övergreppsmaterial är även den föreslagna förordningen om att förebygga och bekämpa sexuella övergrepp mot barn (CSAM-förordningen) central samt den redan nämnda föreslagna uppdateringen av direktiv 2011/93/EU.

AI-verktyget Grok, som utvecklats av sociala medieplattformen X, har varit föremål för omfattande medial och politisk uppmärksamhet sedan det i

slutet av 2025 uppmärksammades att verktyget kunde användas för att skapa och sprida nakenbilder av kvinnor och barn. Enligt Center for Countering Digital Hate genererades uppskattningsvis tre miljoner sexualiserade bilder mellan den 29 december 2025 och den 8 januari 2026.⁷

”Den irländska dataskyddsmyndigheten har inlett ett tillsynsärende mot X”

Den irländska dataskyddsmyndigheten har inlett ett tillsynsärende mot X med stöd av GDPR⁸ med fokus på principerna för personuppgiftsbehandling, den rättsliga grunden för behandlingen, hur tjänsten utformats ur ett dataskyddsperspektiv samt om en konsekvensbedömning gjorts innan behandlingen inleddes.

En domstol i Amsterdam har, efter att talan väckts av Nederländernas hotline Offlimits, beslutat om ett föreläggande mot X att upphöra med att skapa och distribuera denna typ av material föreställande personer bosatta i Nederländerna.

Domstolen fann att framställningen och spridningen bryter mot GDPR och, när det kommer till bilder av barn, även utgör barnpornografibrott. Förelägandet förenades med ett vite om 100 000 euro per dag, upp till maximalt 10 000 000 euro.⁹ →

⁷ Center for Countering Digital Hate, Grok floods X with sexualized images of women and children, <https://counterhate.com/research/grok-floods-x-with-sexualized-images/>, 2026-01-22.

⁸ Data Protection Commission, Data Protection Commission opens investigation into X (XIUC), <https://www.dataprotection.ie/en/news-media/press-releases/data-protection-commission-opens-investigation-x-xiuc-2026-02-17>.

Den 26 januari 2026 beslutade EU-kommissionen att inleda en utredning mot X avseende företagets skyldigheter enligt Digital Services Act (DSA) och hur Grok använts för att generera övergrepps-material.¹⁰ Utredningen omfattar bland annat vilka riskbedömningar och riskminimerande åtgärder som vidtagits inför lanseringen. Liknande frågor prövas även av Ofcom, den brittiska tillsynsmyndigheten för Online Safety Act.¹¹

Även om regelverk som GDPR och DSA möjliggör ansvarsutkrävande innebär de i dagsläget inget uttryckligt förbud mot nudifyappar. I spåren av utvecklingen kring Grok har dock både EU-par-

lamentet och ministerrådet föreslagit ändringar i AI-förordningen som bland annat skulle innebära ett sådant. Förbudet skulle inte omfatta appar med tillräckliga säkerhetsmekanismer för att förhindra att nakenbilder skapas av användare.¹² Förhandlingar pågår nu om den slutliga utformningen.

Sammanfattningsvis kommer de närmaste månaderna och åren vara av stor betydelse för den rättsliga hanteringen av nudify-appar och liknande tjänster. Hur regelverket slutligen kommer att utformas och vilka konsekvenser pågående tillsynsrenden och rättsprocesser får, återstår att se.

⁹ Tech Policy Press, Dutch court orders X, Grok to stop AI-generated sexual abuse content, <https://www.techpolicy.press/dutch-court-orders-x-grok-to-stop-ai-generated-sexual-abuse-content/>, 2026-02-26.

¹⁰ EU-kommissionen, Kommissionen undersöker Groks och X:s rekommendationssystem enligt förordningen om digitala tjänster, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/ip_26_203, 2026-01-26.

¹¹ Ofcom, Ofcom launches investigation into X over Grok sexualized imagery, <https://www.ofcom.org.uk/online-safety/illegal-and-harmful-content/ofcom-launches-investigation-into-x-over-grok-sexualised-imagery>, 2026-01-12.

¹² Europaparlamentet, Artificial Intelligence Act: delayed application, ban on nudifier apps, <https://www.europarl.europa.eu/news/sv/press-room/20260323IPR38829/artificial-intelligence-act-delayed-application-ban-on-nudifier-apps>, 2026-03-26 samt Europeiska unionens råd Rådet enas om ståndpunkt om förenkling av reglerna för artificiell intelligens, <https://www.consilium.europa.eu/sv/press/press-releases/2026/03/13/council-agrees-position-to-streamline-rules-on-artificial-intelligence/>, 2026-03-13.

¹³ Ecpat Sverige, (2025a). Ecpat i siffror: AI-baserade nudify-appar – ett växande fenomen.

Så här har vi gjort

Under Stockholms gymnasiemässa, i november 2025, genomförde Ecpat en mindre pilotundersökning som visade att förhållandevis många barn kände till nudify-verktyg.¹³ Det blev tydligt att vi behövde involvera barn i utformningen av en fördjupad undersökning om fenomenet.

Under två dagar deltog tio barn som, med stöd av Ecpats personal, var med och utformade en berättelsebaserad undersökning med fokus på nudify-verktyg. I workshops arbetade barnen fram enkätfrågor, vinjetter och svarsalternativ. Genom att på detta sätt engagera målgruppen i undersökningens utformning maximerades förutsättningarna att skapa en undersökning med hög relevans för de svarande. Undersökningen lanserades därefter i Ecpats eget enkätverktyg och var tillgänglig mellan fredag 6 mars och måndag 23 mars 2026. Informationen om undersökningen spreds via sociala medier under insamlingsperioden.

I likhet med Ecpats tidigare årliga undersökning *Nude på nätet* bestod enkäten dels av korta frågor, dels av ett antal vinjetter som barnen fick ta ställning till. Det fanns även möjlighet för barnen att utveckla sina resonemang genom fritextsvar, både i anknytning till vinjetterna och till vissa av frågorna.

Deltagarna slumpades till två av totalt fyra vinjetter och de kunde därefter välja att besvara ytterligare en eller två vinjetter. De yngre barnen hade möjlighet att besvara högst tre vinjetter. Var-

je vinjett fanns i två versioner där könstillhörigheten varierades. Eftersom skillnaderna i resultaten mellan versionerna av vinjetterna visade sig vara mycket små slogs de samman i analysen.

Totalt besvarade 880 barn minst en av vinjetterna. Barnen beskrev också sina åsikter och erfarenheter i 1255 fritextsvar. Bland de barn som besvarade minst en vinjett identifierade sig 555 som flickor, 264 som pojkar och 14 som icke-binära. Alternativet *annat* valdes av 4 barn och 43 valde att inte uppge kön. I den kvantitativa analysen redovisas endast flickor och pojkar då övriga grupper var för små för att möjliggöra en meningsfull analys. Samtliga fritextsvar, oavsett könstillhörighet, har dock inkluderats i analysen. Genomsnittsåldern var 13,8 år bland flickor och 14,2 år bland pojkar.

Efter att undersökningen avslutats genomförde Ecpat även uppföljande analysgrupper med barn. Deltagarna var i åldrarna 12 till 15 år och sammanlagt deltog tio barn fördelade på tre mindre analysgrupper. Genom analysgrupperna fick Ecpat barns perspektiv och hjälp med tolkningen och analysen av undersökningens resultat.

Vad är barns erfarenheter?

Ecpat ställde frågor om i vilken utsträckning barn känner till nudify-verktyg, om de har sett bilder som skapats med hjälp av sådana verktyg, om de själva har använt dem samt om de känner till att någon har skapat bilder av dem själva med hjälp av dessa verktyg.

VI KUNDE SE att 80 procent av pojkarna och 75 procent av flickorna i undersökningen känner till nudify-verktygen (diagram1). Vidare uppger drygt 20 procent av pojkarna att de antingen har sett sådana bilder eller själva skapat bilder, vilket kan jämföras med drygt 10 procent av flickorna.

När det gäller vilka barn som avbildats finns skillnader mellan de bilder pojkar respektive flickor har sett. Pojkar uppger oftare än flickor att de vet vem det avbildade barnet är, men att det samtidigt

inte rör sig om en kompis. Bland flickor är det betydligt vanligare att det avbildade barnet är en vän. Detta kan tyda på att flickor och pojkar möter dessa bilder av olika skäl och i olika situationer. En möjlig tolkning är att flickor ser bilder av sina vänner i samband med att de söker stöd hos varandra när bilderna sprids, medan pojkar i högre grad möter bilder i andra sammanhang – exempelvis när bilderna delas i kompisgrupper.

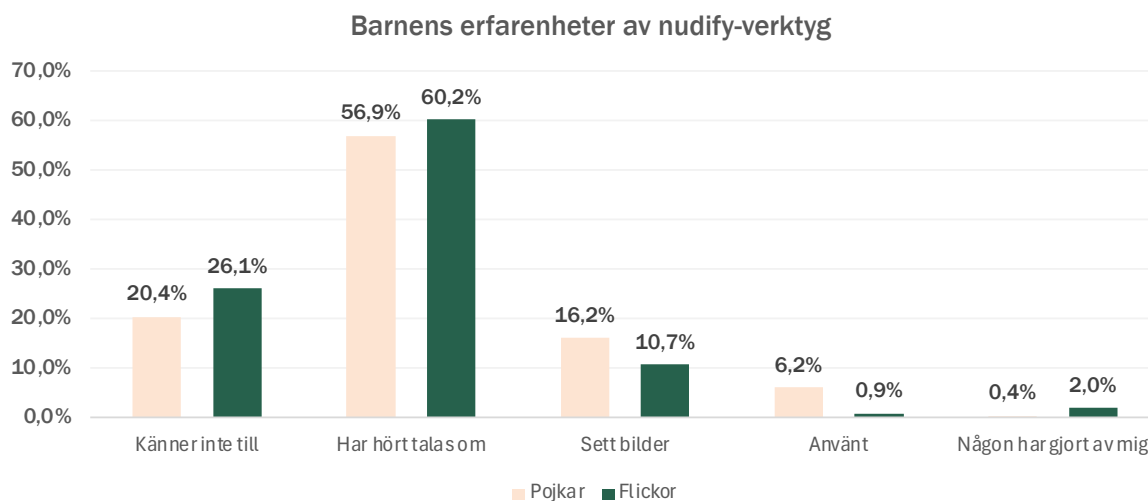

Diagram 1 Vet du att det finns AI-verktyg som kan göra vanliga bilder av verkliga personer till nakenbilder av samma personer (så kallade nudify-appar)? Klicka i alla alternativ som stämmer för dig. Nej, det visste jag inte./ Ja, jag har hört talas om dem./ Ja, jag har sett bilder gjorda av dem./ Ja, någon har gjort bilder av mig./ Ja, har använt för att göra bilder av andra.

Totalt uppger 16 pojkar och 5 flickor att de själva har använt nudify-verktyg. Detta motsvarar drygt 6 procent av pojkarna och strax under 1 procent av de flickor som deltog i undersökningen. Bland de 16 pojkarna uppger 14 att de skapat bilder av andra barn (definierat som personer under 18 år), medan ingen av flickorna har gjort det. På frågan om vilka barn bilderna föreställde svarade de flesta att det rörde sig om egna vänner eller partners. När det gäller motiv uppgav 5 av pojkarna att syftet varit att skapa pornografiskt material för eget bruk.

Vidare uppger 11 flickor och 2 pojkar att de fått AI-genererade bilder skapade av sig själva. Detta motsvarar 1,5 procent av de barn som besvarade

undersökningen. I tio fall vet barnen vem som skapat bilderna – i sex av dessa är det ett annat barn och i fyra fall en vuxen. I flera av de fall där barn fått AI-bilder gjorda av sig själva uppger de också att ytterligare brott har begåtts i anslutning till att bilden skapades. Det handlar dels om att bilder spridits, dels om att barnen blivit utsatta för utpressning för att bilderna inte ska spridas vidare. Det har även förekommit att förövaren har hotat barnet med bildspridning i syfte att få barnet att ställa upp på en fysisk träff. Detta visar att bilder som produceras med nudify-verktyg kan utgöra startskottet för en kedja av brottsutsatthet, på liknande sätt som vanliga nakenbilder.¹⁴

Varför valde du att använda nudify-verktyget?

¹⁴ Ecpat (2025b). "Det känns som om jag redan förstört mitt liv på grund av en bild" En rapport om barns utsatthet för sexualbrott i digitala miljöer.

Vad tänker barnen om nudify-verktyg?

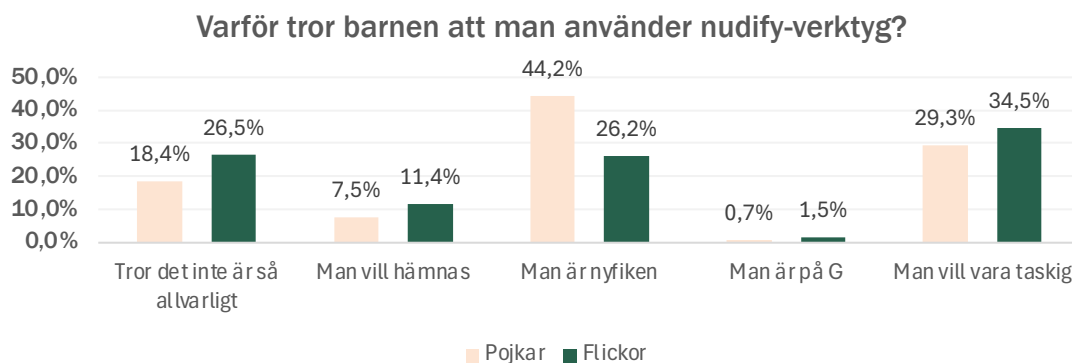

Diagram 2 Varför tror du man använder de här AI-verktygen? Man tror inte det gör något./ Man vill hämnas./ Man är nyfiken./ Man är på G med någon./ Man vill vara taskig eller mobba./

Barnen fick även ange varför de tror att andra barn använder nudify-verktyg.

Det framgår tydligt att de tre vanligaste förklaringarna är desamma för flickor och pojkar men med olika inbördes fördelning. En större andel flickor än pojkar anger att användningen handlar om att man vill vara taskig eller att man inte tror att det är så allvarligt medan pojkarnas klart vanligaste förklaring – att man är nyfiken – är betydligt mindre vanlig hos flickorna. Förklaringarna är inte ömsesidigt uteslutande vilket också blir tydligt i fritextsvaren (diagram 2).

*Det kan vara alla alternativen tror jag. Det är nog olika för alla. Några kanske bara vill känna någon form av attraktion andra kanske vill testa och andra gör det för att hämnas eller mobba någon. **Tjej 13 år***

*Antingen för att man är snuskig, elak eller att man tror att man bara skämtar. **Tjej 16 år***

*Jag tror att det är oftast för att man tror att det inte är så allvarligt för att det bara är AI. Eller för att vara taskig och sprida rykten. **Kille 11 år***

Det är också tydligt att barnen gör skillnad mellan om det är ett barn eller en vuxen som skapar AI-genererade bilder. Detta är i linje med tidigare undersökningar som visar att ett beteende ofta uppfattas som mindre allvarligt om det är ett annat barn än en vuxen som står bakom det.¹⁵

Det kan nog vara lite olika. Om det är tonåringar är det förmodligen antingen för att hämnas eller för att man har dåligt konsekvenstänk. Om det är vuxna är det nog mest bara creeps.

Tjej 14 år

¹⁵ Ecpat (2021). "Tjejer måste sluta skicka bilder" En rapport om pojkar, nakenbilder, relationer och ålderskillnad.

Ifall en annan minderårig gör det så tror jag att det oftast är för att de vill förnedra någon eller få pengar. Ifall en vuxen gör det så kan det vara samma anledningar eller att den vuxna är en pedofil. **Kille 13 år**

Relativt många, särskilt bland pojkarna, uppfattar att sexuella motiv ligger bakom användningen av nudify-verktyg. Även nyfikenhet på jämnåriga eller möjligheten att iscensätta fantasier lyfts fram som uttryck för detta.

Själv skulle jag bara använda det för att skapa egna "fantasier" om jag säger det så. Men jag tycker att det är ofattbart att folk vågar sprida runt felaktig information på det viset. **Kille 14 år**

Man vill veta i den här åldern hur andra ser ut men tycker inte att det räcker med fantasier.
Tjej 12 år

Olika former av gruppträck nämns också, där barn kan föreställa sig att situationer spårar ur och där det kan vara svårt att stå emot.

Antingen att man vill hämnas eller bara för att man har tråkigt, man kanske är på ett pyjamasparty och sen så säger alla till en att man borde prova göra en AI-genererad bild & så finns det ingen väg ut. **Tjej 13 år**

Jag tror att det är lite för "skojsskull" eller så. Man kanske inte tror det blir så stora konsekvenser. Eller så kan det vara gruppträck som gör att man känner sig tvungen att göra något sånt. **Tjej 15 år**

Flera barn uppger även att de tror att apparna används för att utsätta andra barn för utpressning eller andra former av hot.

Många vill väl ha pengar men många vill använda det som typ runkmaterial. **Kille 14 år**

Många ungdomar vill antingen skapa problem för andra tonåringar nära, till exempel sprida falska rykten och sånt möjligtvis. Dessutom kan det användas för att pressa andra till saker, som hot ungefär. **Tjej 16 år**

Man kan till exempel använda det som ett hot, för att personen ska skicka fler riktiga nakenbilder. **Tjej 13 år**

Ett fåtal barn, samtliga flickor, beskriver istället användningen av nudify-verktyg som en våldshandling utövad av pojkar och män mot flickor och kvinnor.

Ser kvinnor som objekt och tycker det är upphetsande att förnedra och trycka ned kvinnor genom att göra detta utan deras tillstånd, vilket får dem att känna sig in power.
Tjej 16 år

AI-bilder eller vanliga nakenbilder – vad är värst?

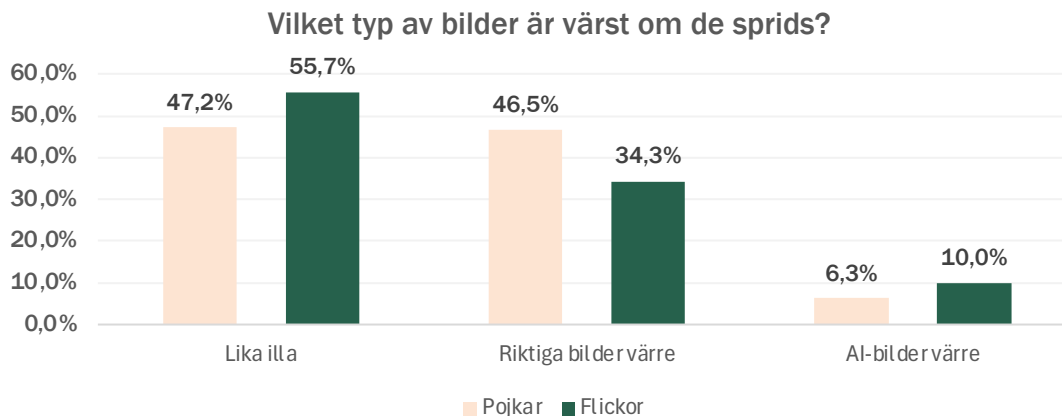

Diagram 3 Tror du det känns likadant för en person när en AI-skapad nakenbild och en riktig nakenbild av dem sprids? Ja, det är lika illa/ Nej, det är värre om riktiga bilder sprids./ Nej, det är värre med AI-bilder.

Vi ser att en majoritet av flickorna, 56 procent, ansåg att det skulle vara lika illa. Samtidigt ansåg 34 procent att det vore värre att få riktiga nakenbilder spridda, medan 10 procent uppgav att AI-genererade bilder skulle vara värre. Bland pojkarna var fördelningen en i princip jämn mellan alternativen "lika illa" och "riktiga bilder är värre" (47 procent vardera). Endast 6 procent ansåg att AI-genererade bilder vore värre (diagram 3). Barnen fick ta ställning till vad de trodde var värst - att få en verklig nakenbild eller en AI-genererad bild av sig själv spridd.

Det beror väl på. Om folk vet att det är AI kanske det inte är lika dåligt men om folk tror att den är äkta är det nog lika illa som om den var det.

Tjej 13 år

Många barn valde också att lämna fritextsvar där de resonerade kring frågan. I dessa framgår i flera fall att bilder skapade med AI kan vara svåra att skilja från äkta fotografier och att omgivningen därför kan döma dem lika hårt.

Tänker att det är från person till person. Om folk tror på dig och förstår att det är AI är verkliga värre, men om ingen tror på dig och du vet att det är fejk kan det kännas väldigt jobbigt. Det är illa båda två. Tjej 17 år

Flera barn lyfter även att den bristande kontrollen kan förstärka känslan av utsatthet kopplat till AI-genererade bilder. I samband med detta uttrycks också uppfattningen att den som skickat en äkta bild delvis själv bär ansvar för spridningen, till skillnad från den som utsatts för spridning av en AI-genererad bild.

Jag vet inte men tror typ att det känns värre när en AI-bild sprids eftersom då har man ingen kontroll över situationen. Skickar man själv så är det ju sitt eget fel också. Tjej 13 år

Jag kan se att det är värre om någon sprider riktiga för då har man förmodligen skickat dem till någon man tror man kunde lita på, men om det är AI så kan det också kännas värre för någon gjorde det helt emot ditt samtycke och man kan få ett rykte på grund av något som man aldrig gjort.

Kille 15 år

Andra barn är dock tydliga med att bildspridning utan samtycke är lika allvarlig oavsett om bilden är äkta och självproducerad eller AI-genererad och att den utsatta inte har gjort något klandervärdt i något av dessa fall. Flera av barnen gör trots det en distinktion mellan äkta och AI-skapade nakenbilder och hur de kan upplevas hotfulla på olika sätt.

*För det är en naken bild på dig oavsett om den är riktigt eller inte. **Kille 14 år***

Båda är illa men på två olika sätt. En riktig bild har delats med någon man litade på. En AI bild är skrämmande på ett annat sätt.

Tjej 17 år

*En med AI har någon gjort utan tillstånd, och sedan sprider. En som inte är med AI har personen valt att ta och skicka till en person. Men kanske inte valt att få den spriden. Men när den sprids utan tillstånd är det lika illa. **Tjej 15 år***

De barn som anser att det är värre att få verkliga bilder spridda betonar ofta skam och tillitssvek i sina svar men återkommer också till att vetskapen om att andra ser ens verkliga, nakna kropp skulle vara värre än att de ser något som AI skapat.

Jag tänker att det är värre med bilder på din egna riktiga kropp än om det är AI bilder på din kropp.

Tjej 12 år

En aspekt som lyfts som särskilt stressande med AI-genererade bilder är den upplevda kontrollförlusten – att man inte nödvändigtvis vet vem som sprider bilden och att bilden berövar den utsatta rätten till sin egen kropp.

Jag vet inte. Det är svårt att säga för är det AI genererat tror jag man känner mer "Varför just jag?" och "Vad har jag gjort dem?". Men om det är riktiga tror jag att man kommer känna sig mer skyldig då man själv skickade bilden och kommer tänka mer tankar som det här är mitt fel, skulle aldrig ha skickat bilden.

Tjej 13 år

AI eller inte, det är en invasion av någons privatliv, eller deras kropp. Att någon annan ska kolla på en AI bild på dig naken skulle kännas sjukt jobbigt.

Tjej 16 år

”Antalet fall ökar väldigt snabbt just nu”

En intervju med Ecpats rådgivare Jessica Kyläkorpi

ECPATS STÖDLINJE har sett en stadig ökning av AI-producerat naket material under det senaste året.

– För några månader sedan hände det någon gång då och då att vi fick in ett sådant här ärende, sedan blev det någon gång i veckan och nu är det flera gånger i veckan. Utvecklingen går oerhört fort och antalet fall ökar väldigt snabbt just nu.

Jessica tror att ökningen beror på att fler barn fått kännedom om nudify-tekniken och att fler vill pröva att använda den själva.

De flesta barn som drabbas är mellan 12 och 15 år och både flickor och pojkar drabbas. Skillnaden jämfört med barn som får verkliga bilder spridda är marginell.

– De mår precis lika dåligt. De flesta upplever precis samma skam och stress som barn som får andra bilder spridda. De känner också skuld för

att de la ut vanliga bilder på sig själv på sociala medier där någon kunde hitta det.

”De flesta upplever precis samma skam och stress som barn som får andra bilder spridda. De känner också skuld för att de la ut vanliga bilder”

En skillnad jämfört med vanliga nakenbilderna är att barnen ofta bara vet att AI-bilden existerar, men inte vem som ligger bakom spridningen. Detta innebär att de ofta inte har tillgång till bilden och inte kan ge stödlinjen information om hur den sprids. Det gör att vi inte kan använda Ecpats Hotline för att ta ner material eller konton. Barnet fortsätter att utsättas för spridning och hot även efter de pratat med stödlinjen.

Barnen har i många fall inte berättat vad som hänt

för någon annan. Enligt barnen beror detta på att bilderna är oerhört realistiska och ingen, allra minst föräldrarna, skulle tro på att de producerats med AI.

“De flesta barn som drabbas är mellan 12 och 15 år”

– Vi ser också att bilderna används på olika vis. De läggs upp på exposekonton och de används mycket i sextortion där barnen pressas på riktigt material eller på pengar. Ofta används de som en form av mobbning och sprids på barnens skola eller i kompisgäng.

En del barn som själva använt apparna kontaktar också stödlinjen. Dessa barn har ofta skapat bilder av andra barn i klassen eller av någon de är förälskade i.

– De vet ofta att det de gör är fel på något plan och har kanske blivit oroliga för att det de gör är olagligt. Vi får förklara det juridiska, men vi försöker också få dem att förstå den moraliska aspekten i det de gör, ber dem sätta sig in i hur den andra personen skulle känna om de fick veta att de gör sådana bilder.

“En del barn som själva använt apparna kontaktar också stödlinjen”

Hon understryker att det är mycket viktigt att vuxenvärlden förstår problemets allvar och bemöter utsatta barn på samma sätt som barn som fått verkligt material spritt.

– Avlasta från skam och skuld och förstå att de kan må oerhört dåligt i den här situationen. Det viktiga är inte hur bilden skapats utan att barnet är utsatt för en brottslig handling.

Vinjetter:

Vinjetterna

För att få en uppfattning om eventuella olika normer kopplade till kön utformades två versioner av varje berättelse – en med killar som huvudkaraktärer och en med tjejer. I berättelsen *Hämnden*, som beskriver en heterosexuell relation, lät vi istället de två huvudkaraktärerna byta plats med varandra i de olika versionerna. Varje vinjett fanns därmed i två versioner och de barn som deltog i undersökningen slumpades till en av dessa, oberoende av sin egen könstillhörighet. Resultat från Ecpats tidigare rapporter visar att barn generellt har mindre sympati för pojkar som är brottsoffer¹⁶ och att pojkar i högre grad tenderar att hålla flickor som utsätts sexuellt ansvariga för sin egen utsatthet.¹⁷ Vi väntade oss därför att hitta skillnader mellan de olika vinjetternas resultat. Tvärtemot dessa förväntningar var skillnaderna i princip obefintliga. Det tycks alltså som om huvudkaraktärernas könstillhörighet inte var avgörande för hur deltagarna bedömde och värderade händelseförloppet i vinjetterna.

I diagrammen nedan, som redovisar fördelningen mellan svarsalternativen, har därför resultaten för de två versionerna av varje vinjett slagits samman. Däremot visas svaren uppdelade efter deltagarnas könstillhörighet, eftersom det här fanns vissa skillnader i hur flickor respektive pojkar svarade. För att vinjetterna skulle upplevas relevanta för de barn som svarade angavs också olika ålder på berättelsernas huvudkaraktärer. Det var deltagarnas egen ålder som avgjorde vilken version av vinjetterna de fick besvara. Barn i åldrarna 10–13 år fick versioner där huvudkaraktärerna i berättelserna – i de fall ålder angavs – var mellan 11 och 13 år, medan barn i åldrarna 14–17 år fick vinjetter där huvudkaraktärerna var äldre. Vinjetten om Sandy och Elvin, som träffas på en fest där de dricker alkohol och har sex, gavs endast till den äldre gruppen barn då den bedömdes vara svårare att relatera till för gruppen barn i åldrarna 10–13 år.

¹⁶ Ecpat (2021). " Tjejer måste sluta skicka bilder" En rapport om pojkar, nakenbilder, relationer och åldersskillnad.

¹⁷ Ecpat (2024a). "Men världen är inte perfekt så folk måste ta eget ansvar, tyvärr" En rapport om pojkars perspektiv på jämställdhet.

Vinjett 1: Klasschatten

Melkers berättelse

"Melker och Oskar är klasskompisar. Oskar har hittat en app som kan göra AI-genererade nakenbilder på riktiga personer, och testat att göra en bild av Melker. På skämt skickar han den till Melker. Melker tycker att bilden är ganska kul, men blir också lite orolig eftersom bilden ser så verklig ut. Han ber Oskar att inte skicka bilden till någon annan. Oskar väljer ändå att dela den i klassens Snapchatgrupp, men skriver samtidigt att det är en AI-bild."

Vad är det viktigaste du skulle vilja säga till Melker?

- **Det är inte så farligt. Oskar är ju tydlig med att det är en AI-bild.**
- **Det Oskar gör är inte okej. Du borde vända dig till en vuxen för att få hjälp.**
- **Det är lika illa att dela en AI-bild som en vanlig nakenbild mot någons vilja.**
- **Du borde polisanmäla Oskar.**
- **Du borde göra samma sak mot Oskar. Då är ni kvitt.**
- **Annat.**

Vinjetten fanns också i en version som hette *Agnes berättelse*, där namnet Melker var utbytt mot Agnes och Oskar mot Emilia. Då skillnaderna mellan svaren på de två vinjetterna var mycket små har svaren slagits samman när resultaten presenteras.

Ibland svaren framgår att de två alternativen *prata med en vuxen* och *polisanmäl* har överlägset

starkast stöd bland de svarande barnen. Allra starkast stöd har alternativet *prata med en vuxen* och en större andel flickor än pojkar ställer sig bakom detta. Fler pojkar än flickor svarar att det inte är så farligt, att Melker borde hämnas eller väljer alternativet annat. Totalt väljer cirka 20 procent av pojkarna något av dessa alternativ jämfört med mindre än 10 procent av flickorna (diagram 4).

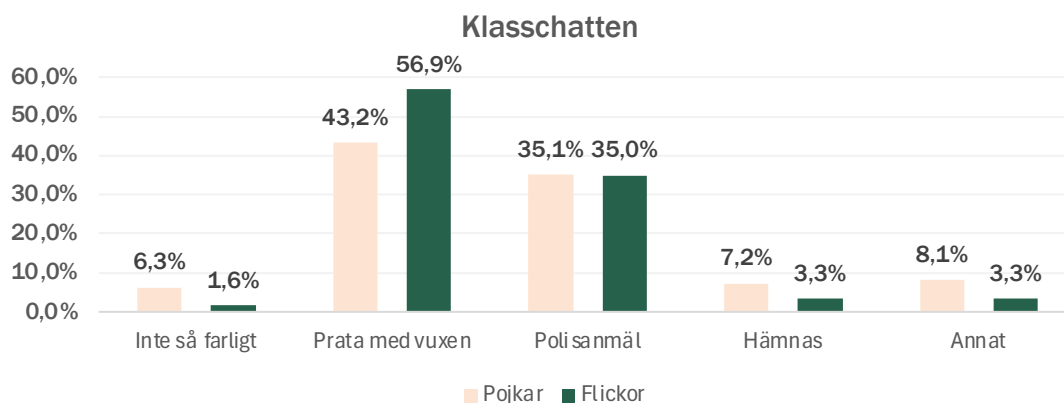

Diagram 4

Svar i fritext

I flera av fritextsvaren uttrycks tydligt att Oskar (Emilia) gjort fel som delat bilden mot Melkers (Agnes) vilja:

De är inte okej av Oskar att göra det han gjorde när Melker hade sagt att han inte ville. Tjej 15 år

För att folk kan tro att bilden är riktig, även fast att den är AI-genererad. Folk kan också sprida den och de som får bilden kanske inte vet att den är AI-genererad. Tjej 13 år

Även om Emilia är tydlig med att det är en AI-bild så kan ju folk tänka på Agnes på det sättet som de inte har gjort förut, och nån annan kan ju enkelt ljuga om att det inte är nån AI-bild och sprida den. Och om nu Emilia tyckte att det var så roligt så kunde hon ha skicka en bild på sig själv. Tjej 14 år

För att även fast det är på skoj är sånt inte okej. Agnes sa ju nej. Tjej 14 år

För att det inte är ok! Man ska inte lägga ut något på någon om den inte vill även om de skriver att det är AI Tjej 12 år

Oskar gjorde ju något som Melker var tydlig med att berätta att han inte kände sig bekväm med. Han ville inte att Oskar skulle dela den även fast att den var AI genererad. Tjej 14 år

För att jag tycker att det verkligen inte är okej, och Emilia sa ju att hon inte skulle skicka till någon annan. Oavsett om det är AI-genererad bild eller en vanlig ska man ju absolut inte skicka vidare. Agnes klasskompisar kan ju göra vad som med bilderna o skicka vidare osv. Tjej 15 år

För att folk kan tro att bilden är riktig, även fast att den är AI-genererad. Folk kan också sprida den och de som får bilden kanske inte vet att den är AI-genererad. Tjej 13 år

Även om en relativt stor andel av de svarande väljer alternativet att Melker (Agnes) borde polisanmäla Oskar (Emilia) finns flera fritextsvar som argumenterar för att händelsen inte är så allvarlig att den bör anmälas:

För att Oskar absolut gjorde fel, speciellt eftersom att Melker hade sagt att han inte ville att han skulle skicka bilden till någon annan. Melker borde prata med en vuxen eller någon annan han litar på men jag tycker inte att det är så farligt så att han behöver polisanmäla det. Tjej 12 år

Tycker man ska berätta för en vuxen och inte polisanmäla för de va vänner och Emilia va tydlig med att det var en AI-bild så tycker att det räcker med att prata med en vuxen. Man kan också prata med Emilia som var den som spred bilden. Tjej 15 år

Att polisanmäla är lite över gränsen kanske, men att vända sig till en vuxen är absolut rimligt. De hade kunnat hjälpa till och kanske prata med Oskar. Tjej 13 år

Vinjett 2: Skolkatalogen

Åkes berättelse

"Åke är 14 år och hänger ofta med sina kompisar. En av dem är Gustav som är 16 år gammal. Han är lite coolare än Åke och får fler tjejer. En eftermiddag hittar Åke en AI-app som kan skapa nakenbilder. Han visar den för Gustav som genast blir nyfiken och laddar ner appen till sin telefon. Gustav plockar fram skolkatalogen från Åkes byrålåda och börjar ta massa bilder på tjejerna i skolkatalogen. Sen lägger Gustav in bilderna i appen så att tjejerna blir nakna. Efteråt blir stämningen märklig och Åke börjar undra om det var fel av honom att visa appen. Nästa morgon ser Åke att Gustav har lagt ut en story på Snapchat med bilderna på de nakna tjejerna."

Vad är det viktigaste du skulle vilja säga till Åke?

- Du borde inte göra någonting i den här situationen. Det som hänt är inte ditt fel.
- Du borde berätta för de drabbade tjejerna vad Gustav har gjort.
- Du borde berätta för en vuxen.
- Du borde ringa Gustav och säga att han ska ta bort bilderna.
- Annat.

Vinjetten fanns också i en version som hette *Lillys berättelse*. Där var namnet Åke utbytt mot Lilly och namnet Gustav mot Filippa. I *Lillys berättelse* gjorde Filippa nakenbilder av killar i skolkatalogen.

Då skillnaderna mellan svaren på de två vinjetterna var mycket små har svaren slagits samman när resultaten presenteras.

Man ser att alternativet att prata med en vuxen det främsta valet bland både pojkar och flickor.

Det finns vissa könsskillnader: En större andel flickor än pojkar väljer detta alternativ medan en större andel pojkar än flickor (25 respektive 15 procent) anser att Åke först och främst ska berätta för de drabbade. Vidare väljer 10 procent av pojkarna, jämfört med 4 procent av flickorna, alternativet att det som inträffade inte var Åkes fel och att han inte borde göra något. Alternativet att Åke borde prata med Gustav väljs av 20 procent av barnen, oavsett kön (diagram 5).

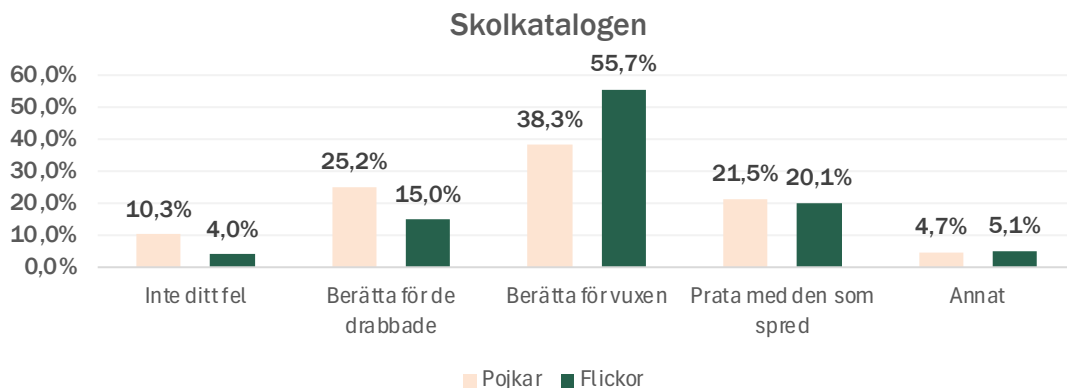

Diagram 5

Svar i fritext

I fritextsvaren beskrivs Gustavs (Filippas) handling genomgående som fel och förkastlig.

Det är inte okej, någon i klassen kan skicka vidare den.

Kille 12 år

*För att ingens nakenbilder ska bli spridna även om det är AI. **Kille 15 år***

Det finns samtidigt en variation i hur de barn som lämnat fritextsvar ser på Åkes (Lillys) roll och ansvar i den aktuella situationen. Flera betonar att Åke (Lilly) har ett ansvar då de känner till vad som inträffat.

Håller med alla på ett sätt. Men om jag hade fått göra ett eget svar hade jag nog sagt "Åke borde berätta för någon vuxen så att den kan lösa problemet. Det är inte Åkes fel men han borde försöka lösa det.
Tjej 13 år

*Det är lite Lillys fel eftersom hon visade appen, men inte så mycket, det är mest bara Filippas fel, så gör man inte. Lilly borde berätta för en vuxen men också säga till Filippa och kanske säga till klassen (killarna) att det är AI-bilder så att dom vet och inte behöver känna sig lika ledsna och oroliga typ. **Tjej 16 år***

Ett par fritextsvar uttrycker dock det motsatta – att Åke (Lilly) egentligen inte har med saken att göra och gör bäst i att hålla sig utanför det hela.

*Asså Åke har ju inte gjort någonting fel de är Gustav som gör allt fel i denna situation. **Tjej 17 år***

Även i fritextsvaren menar många att det bästa Åke (Lilly) kan göra är att vända sig till en vuxen för att få hjälp. Generellt uttrycks en stark tilltro till att en pålitlig vuxen skulle kunna lösa situationen.

Skulle Lilly berättat för killarna är det stor chans att bråk skapas. Men om hon berättar för en vuxen är det större chans att dom kan hjälpa och stoppa Filippa.

Tjej 14 år

*Åke borde berätta för en vuxen och se till så att bilderna blir nedtagna och så att det inte händer igen. Gustav borde lära sig att respektera kvinnor. **Tjej 16 år***

För man ska alltid berätta för en vuxen om sånt händer och Åke han ska berätta för en vuxen!! Tycker jag!

Tjej 10 år

Föräldrar, men även lärare, nämns specifikt som vuxna som skulle kunna vara lämpliga att vända sig till.

*Jag valde det alternativet eftersom att båda är barn. Det de gjorde var fel, och det kanske blir enklare för dem att fatta om de blir tillsagda av en vuxen. Dessutom blir det enklare med borttagningen av bilderna och att berätta för alla utsatta. Eftersom att det var en skolkatalog skulle en lärare vara lämplig att berätta för. Hen har ju trots allt kontakt med alla elever. **Tjej 14 år***

Samtidigt finns de som argumenterar för att situationen i första hand bör lösas mellan de inblandade barnen, genom att Åke (Lilly) antingen pratar med Gustav (Filippa) eller genom att de informerar de barn som drabbats av bildspridningen:

För att försöka först få Gustav att ta bort bilderna för att Åke känner ändå honom då kanske det är lite enklare.
Tjej 14 år

*Då har de tjejer som blev drabbade en chans att agera efter vad dom tyckte, om de vill att de ska bort eller om de inte bryr sig för de är en AI-bild. **Tjej 17 år***

Vinjett 3: TikTok

Nouras berättelse

"Noura är 16 år och lägger ut på TikTok. Man ser hennes ansikte. En dag får hon ett meddelande som innehåller en AI-genererad nakenbild av henne. Bilden har skapats med hjälp av det hon la ut på TikTok. I meddelandet står också att hon måste betala femhundra kronor inom en timme, annars kommer bilden att spridas till alla hennes TikTok-vänner."

Vad är det viktigaste du skulle vilja säga till Noura?

- **Det är tomma hot. Blocka och gå vidare.**
- **Screenshota, samla bevis och polisanmäl.**
- **Prata med en vuxen som kan hjälpa dig, du har inte gjort något fel.**
- **Femhundra är ändå inte så mycket pengar. Det är bäst att bara betala.**
- **Annat.**

Vinjetten fanns också i en version som hette *Mohammeds berättelse*, där namnet Noura bytts ut mot Mohammed. Då skillnaderna mellan svaren på de två vinjetterna var mycket små har svaren slagits samman när resultaten presenteras.

Det överlägset vanligaste svaret på vinjetten är att Noura borde polisanmäla det inträffade - så stor andel som 65 procent av både pojkarna och flickorna ställer sig bakom detta alternativ. Däremot är

det nästan dubbelt så vanligt att flickor tycker att Noura borde prata med en vuxen. Detta alternativ väljs av 30 procent av flickorna, jämfört med 15 procent av pojkarna. Drygt 10 procent av pojkarna tycker att Noura borde blockera utpressaren och knappt fem procent av pojkarna tycker att hon borde betala. Endast enstaka flickor väljer alternativet att blockera och ingen av flickorna anser att hon borde betala (diagram 6).

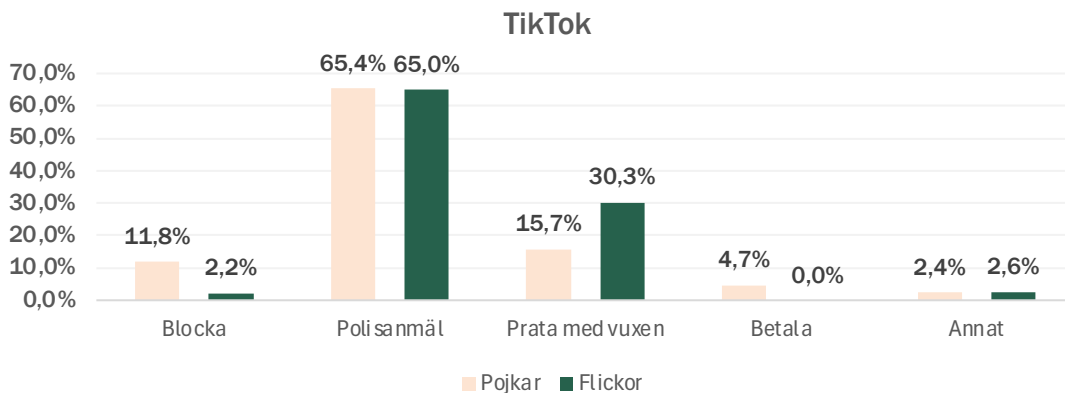

Diagram 6

Svar i fritext

I fritextsvaren uttrycks sympatier för Noura (Mohammed) och flera av barnen betonar att det är viktigt att Noura (Mohammed) inte anklagar sig själv för det inträffade.

*Noura har inte gjort något fel och man ska inte förvänta sig att det här ska hända när man lägger upp grejer på TikTok. Det är också olagligt att hota om att sprida bilder på en. **Kille 15 år***

*Mohammed har inte gjort något fel i denna situationen och det är fett trist att bli av med 500kr bara för att folk hotar en. **Tjej 16 år***

*För det är inte okej att skapa bilder om någon inte vill det och Mohammed har inte gjort nåt fel. Han la ut en TikTok och då var det någon som gjorde en AI genererad nakenbild som inte är okej. **Tjej 13 år***

Noura gjorde inget fel och förtjänar inte att bli hotad med bilder på sig själv. Kille 12 år

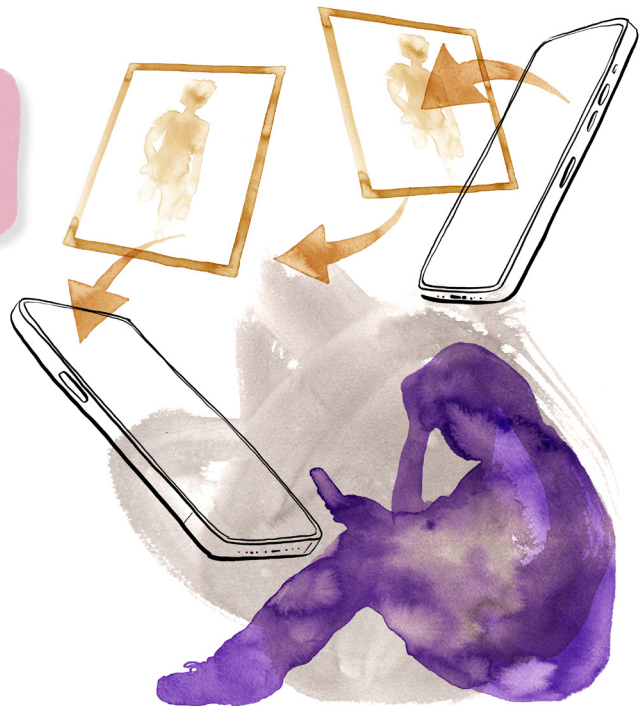
*Du har inte gjort något fel, såna äckliga människor som gör sånt o hotar med såna bilder förtjänar inget annat än att bli straffade. **Tjej 13 år***

I många av fritextsvaren framhålls också att det är viktigt att Noura (Mohammed) samlar bevis och sedan polisanmäler – gärna med hjälp av en vuxen

*Det är inte okej att göra AI-genererade nakenbilder på någon och sen hota hen som blir drabbad att betala. Man ska ta en eller flera screenshots och säga till en trygg vuxen så dem kan hjälpa dig med att polisanmäla. **Tjej 11 år***

Jag valde mitt alternativ för att det som personen gjorde mot Noura är ju olagligt och det är bra om hon samlar bevis så hon kan stå upp för sig själv och typ få fast personen så fler tjejer inte behöver ha samma problem. Tjej 13 år

*Man ska ju polisanmäla sånt så fort som möjligt för att inte de ska bli värre. Om Mohammed hade valt att betala hade det säkert blivit värre efteråt, eftersom man kan göra fler bilder och sprida och sen vilja ha mer och mer pengar. **Tjej 15 år***

Vinjett 4: Hämnden

Sandys berättelse

”Sandy är 15 år. Hon blir bjuden på en hemmafest. Elvin som går på samma skola som Sandy och också är 15 år är där. De dricker en del och har sex. Efter det fortsätter de ses då och då. Sandy tror att de blivit ett par men efter ett par veckor förstår hon att Elvin bara vill ses för att ha sex. Sandy blir väldigt ledsen och besviken och vill hämnas. Hon gör en AI-nakenbild på Elvin som hon sprider.”

Vad är det viktigaste du skulle vilja säga till Sandy?

- **Det du gjort är väldigt dåligt. Du skulle kunna bli polisanmäld.**
- **Det du gjort är inte okej, men det är inte heller så farligt. Alla fattar att bilden är AI.**
- **Det är rätt åt Elvin, han utnyttjade dig.**
- **Du har ingen rätt att hämnas - Elvin hade aldrig lovat dig något.**
- **Annat.**

Vinjetten fanns också i en version som hette *Elvins berättelse*, där rollerna mellan Sandy och Elvin var ombytta – det vill säga att det var Sandy som inte ville vara tillsammans med Elvin och Elvin som gjorde en bild av Sandy. Då skillnaderna mellan svaren på de två vinjetterna var mycket små har svaren slagits samman när resultaten presenteras.

Vi ser att mer än 60 procent av pojkarna och 50 procent av flickorna väljer det alternativ som

fördömer spridningen av bilden och poängterar att spridning av nakenbilder är ett straffbart beteende. Ungefär 25 procent, oberoende av kön, fördömer beteendet men framhåller samtidigt att hämnden var missriktad då det inte fanns något löfte om ett förhållande. Drygt 10 procent tycker inte det var så allvarligt eller att hämnden var förtjänad. Slutligen väljer 10% av flickor och 2% pojkar alternativet annat (diagram 7).

Hämnden

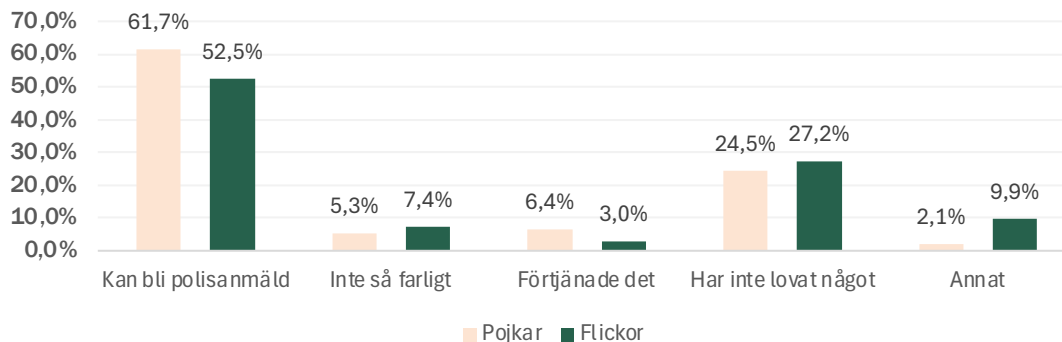

Diagram 7

Svar i fritext

Många fritextsvar uttrycker att det var fel att sprida en AI-genererad bild som hämnd, samtidigt som viss förståelse kan finnas för personen som upplevde sig sviken. Detta gällde både berättelsen där Sandy skapade en bild av Elvin och den där rollerna var ombytta och Elvin skapade en bild av Sandy.

Sandy kunde pratat med Elvin istället för att sprida bilderna, det var fel av Elvin att utnyttja Sandy men det gav ingen rätt för henne att sprida AI bilder på han.

Tjej 16 år

*För att det var fel att sprida en nakenbild men det Elvin gjorde var inte heller bra så jag fattar varför Sandy ville hämnas. Jag skulle också bli ledsen. **Tjej 15 år***

Elvin var lite av en asshole men hon hade inte rätt att göra så. Så som jag fattar så var allt sex med samtycke så han utnyttjade inte riktigt henne så som jag ser det, men han gjorde inte helt rätt, men hon gick för långt. Kille 15 år

*Jag tycker Elvin har helt rätt i att känna sig ledsen och besviken över Sandys beteende, men Elvin har inte rätt att sprida AI-nakenbilder på Sandy som hämnd. Det hade varit bättre om dem båda pratade om det för att reda ut det och det hade förhoppningsvis hjälpt Elvin att släppa det. **Kille 17 år***

Det är typ som om grannens hund skiter på din gräsmatta och så går du och sparkar honom i pungen.

Kille 15 år

En annan vanlig åsikt är att båda personerna i berättelsen handlat fel:

*Ingen av dom gjorde rätt. Visst kan fatta att han blir arg men han har ingen rätt att göra så. Sandy har inte heller någon rätt att utnyttja honom. **Tjej 14 år***

Båda gjorde fel. Elvin borde aldrig ha gjort AI-bilder på Sandy och Sandy borde inte ha utnyttjat honom.

Tjej 13 år

*Båda ska få skit, för Elvin ville bara ha sex och Sandy spred en AI-bild. Polisämälan åt båda. **Tjej 14 år***

*Ja Elvin gjorde fel när han utnyttjade henne men det är oavsett inte okej att sprida falska eller äkta nakenbilder på någon. **Tjej 16 år***

Andra fritextsvar är mer tydligt fördömande gentemot personen som gjort bilden:

*För att Sandy lova ju inte honom Edvin eller va han hette borde fattat att de typ va fulla och han kan inte ba tro att hon ville va ihop me han. **Tjej 14 år***

*Eh de e sjukt vrickat att göra som han gjorde, visst han va sårad men bro. **Tjej 17 år***

I ytterligare andra svar uttrycks perspektivet att det var rätt att skapa bilder i och med att Sandy (Elvin) behandlat Elvin (Sandy) dåligt:

*För om Elvin eller Edvin eller va han hette bara har legat me tjejen o hon har trott att de är ett par så är de faktiskt lite rätt åt grabben att de hände. **Tjej 15 år***

*Det är ju Elvins fel att det hände eftersom han inte gjorde det tydligt för Sandy att han inte ville fortsätta relationen. **Tjej 13 år***

Är det okej att använda AI för att skapa nakenbilder?

I flera av vinjetterna får de barn som deltar i undersökningen ta ställning till vad de anser om spridning av AI-genererade nakenbilder, det vill säga att den person som har skapat bilden delar den vidare genom exempelvis sms eller att publicera den i sociala medier. Vi ville även undersöka hur barnen ser på att skapa nakenbilder som inte sprids vidare, utan endast ses av personen som skapat bilden.

En klar majoritet av de barn som besvarat undersökningen anser att inte heller bilder som skapats för privat bruk är okej. Här finns dock könsskillnader: det är betydligt fler flickor än pojkar som svarar att detta inte är acceptabelt (72 procent för flickor respektive 57 procent för pojkar). När det gäller andelen som anser att skapandet av bilder för privat bruk är okej uppgår denna till 9 procent av flickorna och 16 procent av pojkarna.

Det finns även en relativt stor andel barn – 19 procent av flickorna och 28 procent av pojkarna – som uppger att de inte vet vad de tycker i frågan (diagram 8).

Även i undersökningens fritextsvar beskriver barnen en tydlig upplevelse av kontrollförlust och kränkning kopplat till att andra kan skapa och använda realistiska nakenbilder av dem utan deras samtycke.

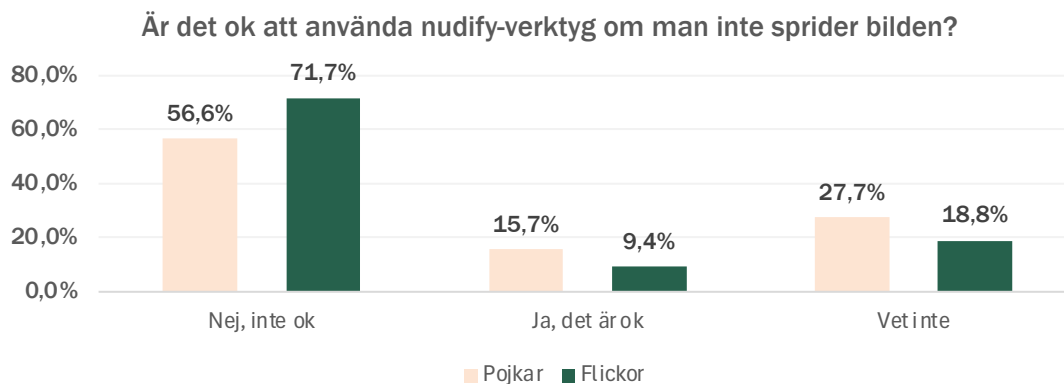

Diagram 8 Är det ok att använda de här AI-verktygen om man inte sprider eller visar bilderna för någon annan? Nej/ Ja/ Vet inte

Borde nudify-verktygen vara lagliga?

På senare tid har frågan om huruvida nudify-verktyg bör vara lagliga diskuterats allt mer. Flera länder inom EU och Australien prövar nu frågan och nya lagförslag bereds.

Det finns också ett starkt stöd bland barn att förbjuda nudify-verktyg. Ungefär 80 procent av flickorna och 60 procent av pojkarna anser att denna typ av verktyg borde vara förbjudna, medan 10 procent av flickorna och strax under 20 procent av pojkarna anser att de borde vara lagliga. Eftersom användningen av nudify-verktyg i större utsträckning drabbar flickor¹⁸¹⁹ är flickornas svar särskilt viktiga. Samtidigt vill även en tydlig majoritet av pojkarna göra verktygen olagliga.

När resultaten från undersökningen diskuterades tillsammans med barnen i analysgrupperna uttryckte flera ett tydligt avståndstagande från nudify-tekniken. Många var upprörda över att det är tillåtet att skapa appar som möjliggör sexuellt kränkande material av andra utan samtycke. Barnen i analysgrupperna menade att det är jämförbart med att fotografera någon i smyg i känsliga situationer och att bara vetskapen om att detta kan ske skapar en osäkerhet kring att lägga ut icke-sexuellt material.

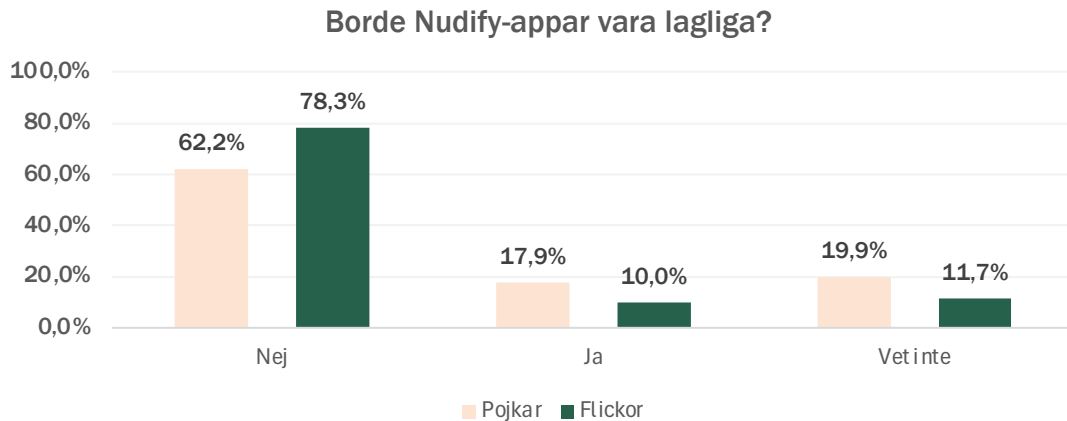

Diagram 9 Borde de här verktygen vara lagliga? Nej/ Ja/ Vet inte

¹⁸ Children's Commissioner (2025). "One day this could happen to me" - Children, nudification tools and sexually explicit deepfakes.

¹⁹ Williams, K. (2025). "There Are No Limits!": AI Undressing Apps and the Normalization of Nonconsensual Intimate Deepfakes. Violence Against Women, 0(0).

”Många kanske inte vet att vi finns och vad vi kan hjälpa till med”

En intervju med Ecpats analytiker Thomas Andersson

Som den enda organisationen i Sverige erbjuder Ecpat en webbaserad tipslinje – Ecpat Hotline - där vi kan hjälpa barn och unga att få bort övergreppsmaterial från nätet och därmed förhindra att det sprids vidare. Genom Ecpat Hotline kan allmänheten anonymt lämna tips om olika former av övergrepp, till exempel dokumenterade sexuella övergrepp på barn, misstankar om grooming, sexuell utpressning av barn i ekonomiskt syfte, sexuella övergrepp på barn relaterade till resor eller AI-genererat övergreppsmaterial.

Ärenden kan också inkomma via stödlinjen Ditt Ecpat. De tips som kommer in granskas av Ecpats analytiker, som också begär nedtagning av material som bedöms vara olagligt eller på annat sätt sexuellt kränkande för barn, och som finns på svenska servrar eller på olika plattformar (till exempel sociala medier). Därefter vidarebefordras relevant information till polisen – i de fall materialet ligger på utländska servrar vidarebefordras informationen till hotlines i andra länder – för vidare åtgärder såsom utredning och nedtagning.

I Ecpat Hotline är man välbekant med AI-genererat övergreppsmaterial, men det är ovanligt att

ta emot material som skapats i nudify-appar. Det kommer in väldigt få sådana tips från allmänheten och ett fåtal fall via Ecpats egen stödlinje, dit barn som själva drabbats hör av sig.

”Vi kan hjälpa barn och unga att få bort övergreppsmaterial från nätet”

– Jag kan bara spekulera i vad det beror på, säger Thomas Andersson som är analytiker i Ecpat Hotline. Kanske beror det på att barnen tror att det inte är olagligt, att det måste vara en riktig bild för

att vara olagligt. Många kanske inte vet att vi finns och vad vi kan hjälpa till med.

Samtidigt konstaterar han att realismen i det AI-genererade materialet ökat väldigt snabbt.

– Vi har följt utvecklingen från i stort sett dag ett och det har blivit alltmer fotorealistiskt. För ett och ett halvt år sedan var det idealiserat. Idealiserade barn, välstädade rum, perfekt skärpa och perfekta vinklar. Nu jobbar man med att skapa imperfektioner som grynighet eller att bilden ser ut att vara tagen i hast. Det är inte bara bilder, utan även rörligt i form av kortare videos och GIF-animationer. För personer som inte arbetar med att klassificera den här typen av material kan det idag vara oerhört svårt att se skillnaden mellan AI-material och äkta material.

– När ett barn berättar för exempelvis en förälder är det därför viktigt att tro på barnet.

– I grunden borde det inte spela någon större roll då barnet blir kränkt och hotat oavsett vilken typ

av bild det handlar om, konstaterar Thomas. Det är möjligt att skapa en förrädisk realism i de här bilderna som gör att de känns riktiga även för personer som känner barnet väl. Det kan exempelvis handla om att man tar bilder från sociala medier för att det ska se ut som om bilden är tagen i barnets eget rum.

”Thomas uppmanar också till att anmäla material som är framställt med nudify-verktyg”

Thomas uppmanar också till att anmäla material som är framställt med nudify-verktyg och han är tydlig med att allt olagligt, eller på annat sätt sexuellt kränkande, övergreppsmaterial på barn behandlas på samma sätt i Ecpat Hotline.

Diskussion

I undersökningen angav en och en halv procent av barnen att någon annan gjort nakenbilder av dem med AI. Motsvarande siffra från en liknande undersökning genomförd i USA under 2023 ligger på sex procent för barn mellan 13 och 17 år²⁰ – något som kan tala för att svenska barns utsatthet för nudify-teknik ligger på en lägre nivå än för barn i USA. I övrigt råder brist på internationella studier som undersökt barns utsatthet för nudify-teknik.²¹

SVERIGE HAR INTE heller sett händelser liknande de som väckt mediauppmärksamhet i exempelvis Spanien²² och USA²³, där flertalet barn utsatts för spridning av AI-genererade nakenbilder vid ett och samma tillfälle. I Ecpats stöddlinje får vi dock regelbundet in samtal från barn som utsatts via nudify-teknik och antalet har ökat det senaste året, från enstaka fall per månad till flera ärenden varje vecka. Även barnen i våra analysgrupper uttryckte att de tror att användandet av nudify-verktyg kommer öka om ingenting händer.

Nudify-tekniken riskerar också att skapa en så kallad chilling effect²⁴, vilket innebär att individen ändrar sitt beteende på ett sätt som begränsar möjligheten att ta plats i det offentliga rummet. Då det framför allt är flickor som utsätts för nudify-tekniken slår också effekterna hårdast mot dem. På samma sätt som många flickor undviker att gå hem ensamma på natten begränsas den digitala rörelsefriheten genom att flickor behöver ta det hot nudify-tekniken utgör i beaktande, till exempel när de postar inlägg på sociala medier.

Nudify-verktygen gör också barn till förövare. Genom verktygen utsätter barn, framförallt pojkar, andra barn för kränkningar eller sexualbrott – ibland utan att själva förstå allvaret i handlingen. Det är vuxnas ansvar att informera barn om vad som är lagligt och vad som är olagligt – och även att guida kring vad som är ett okej beteende på områden som utgör juridiska gråzoner. Här spelar föräldrar, lärare och personal inom elevhälsa en viktig roll. Det största ansvaret ligger dock på de företag som tjänar pengar på nudify-tekniken och på den politiska arenan, där effektiv lagstiftning

och reglering släpar efter. Barnen i vår undersökning anser i stor utsträckning att användandet av nudify-teknik borde vara olagligt. Vi hoppas att vuxenvärlden hörsammar detta.

Vi ser vidare att barnen uttrycker tydliga moraliska värderingar kring vad som är rätt och fel beteende när det gäller AI och nakenbilder. Inställningen till spridning av AI-genererade nakenbilder är genomgående fördömande. Detta skiljer sig från våra tidigare rapporter, där variationen i barnens åsikter varit större och där många förminskade allvaret i att sprida bilder, eller skuldbelade den som utsatts.^{25, 26}

”Det största ansvaret ligger dock på de företag som tjänar pengar på nudify-tekniken och på den politiska arenan, där effektiv lagstiftning och reglering släpar efter.”

Även barn som själva använt nudify-verktyg tar i fritextsvaren avstånd från sitt agerande, genom att hänvisa till grupptryck eller till att de inte tänkt efter. Här finns dock undantag – till exempel det barn som beskriver att han skapat en bild med samtycke från den avbildade och beskriver det som en ”kul grej”. Överlag är dock barnens syn på nudify negativ och tekniken beskrivs som ett hot mot barns tillvaro på sociala medier, vilket illustreras i citatet nedan (kopplat till Nouras berättelse – TikTok):

"Hon har inte gjort något fel, man ska väl kunna lägga upp sig på TikTok om man vill det utan att andra skummisar ska ta vara på det på dåliga sätt, inte okej nånstans och usch att det ens finns sånna AI-saker Tjej 16 år"

Den bild som framträder är att det finns ett väl utvecklat normsystem bland barnen kring vad som är ett acceptabelt beteende när det gäller nakenbilder och sociala medier och att spridning av AI-genererade nakenbilder inte tolereras i dessa sammanhang.

Det är en öppen fråga om barnens inställning beror på att AI-genererade nakenbilder värderas på ett annat sätt än vanliga nakenbilder, eller om den speglar ett bredare skifte i hur barnen betraktar sexuell utsatthet på nätet. Det ökade fokuset på förövarens ansvar kan även kopplas till hur samhället i stort börjat ta sexualbrott på nätet på allvar. I Ecpats undersökning 2022 var polisens råd till drabbade flickors föräldrar att ta ifrån flickorna deras mobiltelefoner – samtidigt som beteendet hos pojkarna som spred manipulerade bilder inte utmanades.²⁷ Ett sådant förhållningssätt är betydligt mindre vanligt idag, även om det fortfarande finns uppfattningar om att barn bör skyddas genom att begränsas i sin användning av plattformar som fyller viktiga funktioner i deras vardag.²⁸

Undersökningens resultat visar, jämfört med våra tidigare undersökningar²⁹ ett ökat förtroende för vuxna i allmänhet. En majoritet av barnen anser att man bör berätta för en vuxen om man utsätts för att någon skapar AI- nakenbilder av och många menar också att det bör polisanmälans. Det är avgörande att vuxna lever upp till denna tilltro och varken förminskar eller dömer barn som utsätts.

Vi vet att ilska, skuldbeläggande, förbud eller panik kan få barn att tystna. Barnen i våra analysgrupper uttryckte att om de själva utsattes skulle de föredra att berätta för en lärare eller någon annan professionell, snarare än en vårdnadshavare. Dels för att det skulle kännas mindre pinsamt, dels för att de förväntade sig ett lugnare bemötande.

Avseende förtroendet för polisen, och rättsvårdande myndigheter i stort, är det också viktigt

att dessa brott tas på allvar och prioriteras i högre utsträckning än idag. Detta gäller även pubertets-utvecklade barn – eller barn som ser pubertets-utvecklade ut på AI-genererade bilder – som i nuläget har ett otillräckligt rättsligt skydd.

Barn som utsätts för digitalt sexuellt våld får sällan det bemötande och den juridiska upprättelse de har rätt till. Risker är stor att AI-genererade bilder inte betraktas som "riktiga" och därför prioriteras bort av en redan ansträngd poliskår. Detta vore allvarligt eftersom konsekvenserna av spridning av AI-genererat material i många avseenden är desamma som vid spridning av annat övergrepps-material.³⁰ Undersökningen visar tydligt att barn idag har en stark tilltro till vuxenvärldens förmåga och vilja att skydda dem från sexualbrott. Om samhället inte förmår att möta upp AI-baserat sexuellt våld mot barn på ett adekvat sätt riskerar denna tilltro att urholkas.

²⁰ Thorn, (2025). Deepfake nudes and young people. Navigating a new frontier in technology-facilitated nonconsensual sexual abuse and exploitation.

²¹ Kopecký, K., Voráč, D. (2026). The phenomenon of deep nudes—a new threat to children and adults. *AI & Soc* 41, 545–556

²² Llach, L. (2023) Naked deepfake images of teenage girls shock Spanish town: but is it an AI crime? Euronews.

²³ Nguyen, V. (2024). Police investigate explicit fake images of high school students – NBC Chicago.

²⁴ Children's Commissioner (2025). "One day this could happen to me" - Children, nudification tools and sexually explicit deepfakes.

²⁵ Ecpat (2021). "Tjejer måste sluta skicka bilder" En rapport om pojkar, nakenbilder, relationer och åldersskillnad.

²⁶ Ecpat (2024a). "Men världen är inte perfekt så folk måste ta eget ansvar, tyvärr" En rapport om pojkars perspektiv på jämställdhet.

²⁷ SOU 2022:70, En uppväxt fri från våld, bilaga 5.

²⁸ Riksdagen (2025). En åldersgräns till skydd för barns hälsa och trygghet i digitala miljöer. Kommittédirektiv 2025:91.

²⁹ Ecpat (2024b). "Det finns bra personer också, men var är de?" En rapport om barns attityder till socialtjänst och polis.

³⁰ Kopecký, K., Voráč, D. (2026). The phenomenon of deep nudes—a new threat to children and adults. *AI and Society*, 41, 545–556

Ecpats krav

1) Avskaffa pubertetsutvecklingsrekvisitet. Att Sverige behandlar barn olika utifrån pubertetsutveckling är inte förenligt med FN:s barnkonvention. Oavsett om en bild eller film är skapad genom AI eller på annat sätt ska det vara förbjudet när det handlar om barn. Alla barn har rätt till skydd mot sexuell exploatering och AI ökar riskerna för att barn exploateras.

2) Inför tydlig ansvarslagstiftning på EU-nivå. Det behövs lagstiftning som tydliggör och utkräver ansvar i hela kedjan. Från de som utvecklar tekniska verktyg och tillhandahåller dem till de aktörer som erbjuder verktygen till slutanvändare. Detta omfattar såväl AI-specifik reglering som krav på att upptäcka och ta bort övergreppsmaterial från plattformar och tjänster. Barnets rätt till skydd från sexuella övergrepp måste ges företräde.

3) Förbjud ny teknik som bara är till för olagliga syften. Säkerställ teknikneutral och framtids-säkrad reglering. Regleringen av det digitala rummet ska utgå från den skada eller kränkning som ett handlande innebär snarare än vilket tekniskt verktyg som används. Teknik eller tjänster som i huvudsak utvecklas eller används för olagliga syften ska omfattas av det straffbara området. På så sätt kan situationer undvikas där lagstiftningen i efterhand behöver anpassas till nya fenomen, såsom till exempel nudify-appar. Verktyg och tjänster som saknar legitima användningsområden eller tillräckliga skyddsåtgärder bör inte tillåtas på marknaden.

Referenser:

Data Protection Commission, "Data Protection Commission opens investigation into X (XIUC)", <https://www.dataprotection.ie/en/news-media/press-releases/data-protection-commission-opens-investigation-x-xiuc> 2026-02-17.

Children's Commissioner (2025). "One day this could happen to me" - Children, nudification tools and sexually explicit deepfakes.

Ecpat (2021). "Tjejer måste sluta skicka bilder" En rapport om pojkar, nakenbilder, relationer och åldersskillnad.

Ecpat (2024a). "Men världen är inte perfekt så folk måste ta eget ansvar, tyvärr" En rapport om pojkars perspektiv på jämställdhet.

Ecpat (2024b). "Det finns bra personer också, men var är de?" En rapport om barns attityder till socialtjänst och polis.

Ecpat (2025a), Ecpat i siffror: AI-baserade nudify-appar – ett växande fenomen .

Ecpat (2025b). "Det känns som att jag redan förstört mitt liv på grund av en bild" En rapport om barns sexuella brottsutsatthet i digitala miljöer.

Europaparlamentet, "Artificial Intelligence Act: delayed application, ban on nudifier apps", <https://>

www.europarl.europa.eu/news/sv/press-room/20260323IPR38829/artificial-intelligence-act-delayed-application-ban-on-nudifier-apps, 2026-03-26.

Europeiska unionens råd "Rådet enas om ståndpunkt om förenkling av reglerna för artificiell intelligens", <https://www.consilium.europa.eu/sv/press/press-releases/2026/03/13/council-agrees-position-to-streamline-rules-on-artificial-intelligence/>, 2026-03-13.

EU-kommissionen, "Kommissionen undersöker Groks och X:s rekommendationssystem enligt förordningen om digitala tjänster", https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/ip_26_203, 2026-01-26.

Internet watch foundation, (2026). AI CSAM report 2026. Insights from the hotline: Developments in AI CSAM.

Kopecký, K., Voráč, D. (2026). The phenomenon of deep nudes—a new threat to children and adults. *AI and Society*, 41, 545–556.

Llach, L. (2023) Naked deepfake images of teenage girls shock Spanish town: but is it an AI crime? *Euronews*.

Nguyen, V. (2024). Police investigate explicit fake images of high school students – *NBC Chicago*.

Ofcom, "Ofcom launches investigation into X over Grok sexualized imagery", <https://www.ofcom.org.uk/online-safety/illegal-and-harmful-content/ofcom-launches-investigation-into-x-over-grok-sexualised-imagery>, 2026-01-12.

Riksdagen (2025). En åldersgräns till skydd för barns hälsa och trygghet i digitala miljöer. *Kommittédirektiv 2025:91*.

SOU 2022:70, En uppväxt fri från våld, bilaga 5, (Rapport om barns röster från Ecpat).

Tech Policy Press, "Dutch court orders X, Grok to stop AI-generated sexual abuse content", <https://www.techpolicy.press/dutch-court-orders-x-grok-to-stop-ai-generated-sexual-abuse-content/>, 2026-02-26.

Thorn, (2025). Deepfake nudes and young people. Navigating a new frontier in technology-facilitated nonconsensual sexual abuse and exploitation.

Williams, K. (2025). "There Are No Limits!": AI Undressing Apps and the Normalization of Nonconsensual Intimate Deepfakes. *Violence Against Women*, 0(0).

@EcpatSverige

+46 (0)8 598 920 00

info@ecpat.se

www.ecpat.se

www.ecpat.se/hotline

www.dittecpat.se

Bankgiro: 903-4349

